

Kiss András főtitkár jelentése az Erdélyi Múzeum-Egyesület 1992. évi munkájáról

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület ez évi közgyűlésének időpontja jelzésértékű is. Ugyanis az újrakezdés elé tornyosuló számos akadály leküzdése után most már eljutottunk odáig, hogy az elmúlt 1992. esztendő munkájának, jövőbeli terveinknek a megvitatására, illetve jóváhagyására egyesületi kormányzatunk legmagasabb szintű testülete: a közgyűlés Alapszabályainkban előírt időben ülhetett össze. Így lehetőség nyílt arra is, hogy a jövő, 1994. esztendő elején az 1990-ben megválasztott tisztikar ugyancsak az előírt időpontban adja vissza négy évre szóló megbízatását a közgyűlésnek, ezáltal egy, a körülmények megengedte olyan működési keret kialakításával, amely lehetővé teszi a szervezett tudományos munka megalapozását, az EME jövőbeli munkásságának a továbbfejlesztését.

Az ismeretes körülmények korlátot szabtak tevékenységünknek: csak azt tették lehetővé, amit saját erőnkől és önzetlen támogatóink segítségével valósíthatunk meg, anélkül hogy élhettünk volna azokkal a szerzett jogainkkal és ingatlan vagyontárgyakkal, amelyeket elődeink 1859 óta megszereztek. E tekintetben az előző közgyűléseken részletesebben ismertetett helyzet, sajnos, nem változott, így ismétlésekbe bocsátkoznánk, ha ezúttal is kifejténénk a jogos igényeink szerinti munkánkat gátló körülményeket. Mert ugyanúgy a jogfosztottság állapotában vagyunk, mint az előző években, a „fejlődés” legfeljebb annyi, hogy amíg 1950-ben az akkor hirdetett és „időszerű” jelszavakra hivatkozva semmiztek ki mindenünkből, most ennek a törvénytelen jogfosztásnak a fenntartásához más, jelenleg „jobbán eladható” jelszavak kerültek napirendre. Mindezekkel összefüggően közgyűlésünk színe előtt csupán azt a változatlan álláspontunkat szeretnénk kifejezni, hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesület jottányit sem adott fel jogaiból, nem mondott le működését biztosító javairól és továbbra is fenntartja magának azt a kizárólagos jogát, hogy ezekről önálló jogi személyként csak Alapszabályai teljes tiszteletben tartásával, megválasztott képviselői útján tárgyaljon. Mert tárgyalásra, ezt már kifejeztük, a nehézségek reális mérlegelésével mindig készen voltunk és vagyunk, de számunkra a tárgyaló felek egyenlősége alapvetően fontos. Ehhez az egyenlőségi állapothoz viszont elengedhetetlen a jogfosztott fél eredeti jogainak visszaállítása. Nem alázatosan levett kalappal, markunkat tartva akarunk tárgyalni, mert ez kéregetés, hanem egyenlő félként.

Jóllehet még mindig az újrakezdés említett nehézségeivel küzdve telt el az elmúlt esztendő is, úgy véljük, jelentésünkből kiderülnek a saját erőnkől és támogatóink hozzájárulásával folytatódó alapozás eredményei, ezek pedig lehetővé teszik munkánk kibontakozását. Eredményeinkről, nehézségeinkről, de a jövőt tekintve: céljainkról a következőkben számolhatunk be a közgyűlésnek:

Szervezés. Amint azt a 3. sz. Hírlevelünkben is közöltük, 1992. december 31-én az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek 18 265 tagja volt. Ez a létszám a következőképpen tagolódik: 51 alapító tag, 1437 rendes tag (ez utóbbi taglétszámból 181 egyetemi hallgató) és 16 777 bel- és külföldi pártoló tag. A számok összevetése az elmúlt esztendő jelentésében feltüntetett taglétszám adataival arról tanúskodik, hogy az Egyesületünkbe belépő személyek száma állandóan gyarapszik. Az Egyesület elsődrendű céljaként szereplő tudományművelés folyamatosságát és eredményeit biztosító alapító és rendes tagok számának gyarapodása mellett örvendetes azoknak a bel- és külföldi pártoló tagoknak a nagyarányú növekedése, akik erkölcsi és anyagi támogatással tetemesen hozzájárulnak említett munkásságunk biztosításához és az eredményeknek kiadványokban történő megjelentetéséhez. Jóllehet minden bel- és külföldi pártoló tag hozzájárulása Egyesületünk támogatásához számunkra egyaránt értékes, mint a magyar nyelvű tudományművelés szervezete törekvéseink elismerését látjuk abban, hogy pártoló tagjaink sorában tudhatjuk a magyar tudományosság és művelődés legfontosabb intézményeit és szervezeteit, valamint jelentős szakmai testületeket is. Ebben az esztendőben pedig először számolhatunk be arról, hogy önzetlen pártoló tagjaink mellett pénzbeli támogatóink között megjelentek hazai vállalataink is: a bukaresti Geotop kft — kereskedelmi vállalat, a csikszeredai Contur kereskedelmi vállalat és a marosvásárhelyi M Land kereskedelmi vállalat.

Számítógépes tagnyilvántartásunk elkészült, jelenleg a hibák kijavítása és a közben bekövetkezett gyarapodás pótlása folyik. A teljes névjegyzéket az Erdélyi Múzeum-Egyesület történetéről, jövőbeli céljairól szóló készülő kiadványunkban szeretnénk közzétenni. Az Orvostudományi Értesítő megjelent és megjelenő évfolyamaiban közli, a jövőben megjelenő teljes tagnévsor kiadását követően pedig módot kell találnunk arra, hogy az új tagok névsora is folyamatosan megjelenjék.

Az EME munkásságát más helységeken támogató csoportok működése bevált. Az a tény, hogy Csikszeredán, Dicsőszentmártonban, Marosvásárhelyt, Nagybanján, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, Szilágysomlyón tagjaink közvetlenül kifizethetik tagdíjukat és megrendelhetik kiadványainkat, illetve hozzájuthatnak ezekhez, nagymértékben elősegíti munkánk eredményességét. Dicsőszentmártoni és szilágysomlyói csoportunk továbbra is eredményesen szervezi a helyileg megtartott előadásokat, jóllehet a

jelenlegi utazási költségek ezen a téren főképezőleg hatnak, dicsőszentmártoni csoportunk vezetését pedig súlyos veszteség érte Bálint Tibor tanár tagársunk korai halálával. Kétségtelenül, a helyi csoportok megszervezése és ezáltal az élénkebb kapcsolatteremtés terén nem merítettük ki a lehetőségeket, ezért további feladatunknak tekintjük taghálózatunk kiterjesztését és jobb összefogását. Halaszthatatlanul megoldásra vár, hogy azokban a helységeken is, ahol a személyi kapcsolatokat már megteremtettük, alakítsuk ki a helyi csoportokat.

Kapcsolatainkat az ország szinte valamennyi magyar tudományos és közművelődési egyesületével kiépítettük, egyesekkel szorosan együttműködünk, és ezt, remélhetőleg, tovább is fejleszthetjük. Ugyancsak sikerült gyümölcsöző kapcsolatteremtésünk nemcsak a magyarországi tudományos testületekkel, hanem több nyugati tudományos egyesülettel, intézménnyel is.

Vállalt feladataink teljesítése egyre nagyobb anyagi terheket ró Egyesületünkre, anyagi forrásaink pedig, a fizetőeszköz állandó értéktelenedése következtében, egyre jobban kiapadnak. Ezért kényszerültünk arra, hogy a közgyűlésnek javasoljuk a tagdíjak méltányos emelését.

A következő közgyűlésen sor kerül az új tisztikar megválasztására. Tapasztalataink szerint a tudományos élet újjászervezése manapság teljes munkaerőt kíván, fel nem aprózott, más érdekekkel meg nem osztott, kizárólagosan a tudományos élet képviselét szolgáló egyesületi tisztviselőket igényel. Ennek biztosítása érdekében, párhuzamosan az Egyesület kormányzó testületének megfiatalítási törekvéseivel, a jövő választásokat illetően ilyen értelemben kívánunk javaslatot tenni a közgyűlésnek.

Szakosztályaink. Öt szakosztályunk 1992-beli munkásságáról külön-külön és részletesen a szakosztályi közgyűlési jelentések számoltak be. A tagság ezek ismeretében vitathatta meg az elért eredményekkel, valamint a jövőbeli tervekkel kapcsolatos kérdéseket. A szakosztályok nyilvános szerepléseit, részvételüket különböző rendezvényeken tételesen közzétettük az *Erdélyi Múzeum* LIV. kötete Eseménynaptár című rovatában, és ezekről beszámol a 3. sz. Hírlevelünk is. Ezért, valamint Alapszabályaink megfelelően itt csupán összegezzük a tagjaink eredményeire. Szakosztályi keretek között Kolozsvárt tartottak, ezenkívül az Orvostudományi Szakosztály Budapesten, a Természettudományi és Matematikai Szakosztály Dicsőszentmártonban és Szilágysomlyón szervezett felolvasóületeken vett részt. Az Orvostudományi Szakosztály Kézdivásárhelyen tartotta meg immár második tudományos ülészakát.

Ebben az esztendőben sem maradtak el a más egyesületekkel, szervezetekkel közösen megtartott szakmai rendezvények vagy évfordulós megemlékezések szakosztályi vagy egyesületi szinten. A Bölcsész- és Nyelv- és Történettudományi Szakosztály Marosvásárhelyen *A drámai szöveg és előadás* címmel a marosvásárhelyi Színművészeti Akadémia magyar tagozatával, a Soros Alapítvány támogatásával szervezett színházelméleti tudományos találkozózt, tagjai pedig részt vettek a koltói *Teleki Sándor emlékezete* című évfordulós rendezvényen, valamint a Bolyai Társaság, a nagyenyedi Bethlen Gábor Liceum szervezésében, a Soros Alapítvány és a nagyenyedi kft-k támogatásával Nagyenyeden megtartott Dunántúli-erdélyi történetstálicozón. A Természettudományi és Matematikai Szakosztály a Bolyai Társasággal és az Erdélyi Magyar Műszaki és Tudományos Társasággal közösen szervezte meg a Bolyai János születésének 190. évfordulóján megtartott tudományos ülészakot, és tagjai Debrecenben részt vettek a Kárpát-medence Környezetvédelmi Konferencián. Az Orvostudományi Szakosztály tagjai Budapesten a Genersich Antal születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen tartottak előadást. A Jog-, Közgazdaság és Társadalomtudományi Szakosztály a Romániai Magyar Közgazdász Társasággal közösen szervezett tanácskozást *Metre tart a falu?* címmel. A Műszaki Tudományi Szakosztály tagjai előadásokkal vettek részt a *Magyarok szerepe a világ természettudományos és műszaki haladásában* címmel Budapesten szervezett *III. Tudományos Találkozózn*, a Szakosztály Építő-Szerelő csoportja pedig hazai és külföldi előadók részvételével *A műemlékvédelem elméleti és gyakorlati kérdései* címmel Tusnádfürdőn rendezett két részletben szaktanfolyamot.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kivette részét azokból az országos jellegű rendezvényekből is, amelyek méltó módon kívántak megemlékezni múltunk nagyjairól. Egyesületünk a Kőrösi Csorna Sándor Közművelődési Egyesülettel, a Soros Alapítvány támogatásával Kovásznán, Kolozsvárt és Bukarestben tudományos ülészak keretében emlékezett meg Kőrösi Csorna Sándor halálának 150 éves évfordulójáról, az Erdélyi Református Egyházkerülettel pedig közös tudományos ülészakot szentelt a 350 éve született kiváló erdélyi államférfi és emlékiró, gróf Bethlen Miklós emlékének.

A fentiekből is kitűnik Egyesületünk eredményes együttműködése nemzetiségi testvéregyesületeinkkel. Ugyanakkor azonban az sem hallgatható el, hogy közös rendezvényeink többnyire ünnepi jellegű, évfordulós megemlékezések. Mindez nem róható fel fél évszázados hallgatási diktátum után, ez természetes folyamat. De véleményünk szerint ezek az ünnepi rendezvények közművelődési egyesületeink, elsősorban az EMKE munkaterületéhez tartoznak, és ezen az úton kell megtalálnunk azt a megoldást, hogy főleg a humán jellegű szakterületeken tevékenykedő tagársaink vegyék ki részüket ezeken a rendezvényeken, de céljainak megfelelően az Erdélyi Múzeum-Egyesület legyen elsősorban a magyar nyelvű tudományművelés szervezeti kerete, ünnepléseinkre pedig elsősorban az alkotómunka eredményei adjanak okot. A beadott munka- és kutatási tervek alapján elmondhatjuk, hogy e természettudományi, matematikai, orvostudományi és műszaki tudományi szakterületek EME-tagjai helyes mederben igyekeznek eleget tenni ezeknek a feladatoknak. A humán, a társadalomtudományi szakterületek művelőinek viszont meg kell találniok azt az utat, hogy munkásságuk illeszkedjék be egy tervezett és ésszerű munkával már eredményeket felmutatni képes magyarságtudományi intézet feladat- és munkakörébe. Kiadványaink pedig legyenek az ebben a keretben művelt szigorúan tudományos munkálkodások eredményei, anélkül hogy szem elől tévesztenénk azt a

kötelességünket, amelyet a nemzettudatot ötven éve károsító hatások, torzítások orvoslása ró humán és társadalomtudományaink művelőire.

A fennebb említett feladatoknak megfelelően már az 1992-re készített és a közgyűlésnek bemutatott tervelőirányzatok szerint a jelentés tárgyát képező elmúlt esztendőben megszerveztük és elindítottuk az *Erdélyi Helytörténeti Lexikon* és *Az erdélyi magyarság népszerű története* megjelenését célzó munkálatokat. Az *Erdélyi Helytörténeti Lexikon* megszerkesztése érdekében folytatódott az anyaggyűjtés, Gyergyószéket illetően pedig a szerkesztők elkészítették és szakosztályi vitára bocsátották a Lexikon néhány címszavát. A népszerű történet szerkesztői is felosztották egymás között a megírandó fejezeteket és elkezdtek munkájukat.

A további kutatások serkentésére és támogatására Egyesületünk a tervezett intézet profiljához tartozó pontosan meghatározott feladatokra az azokat vállaló szakemberekkel kutatási megállapodásokat köt. A már kiadott kutatási megbízásokról, valamint a tervezettek témájáról jelentésünknek az 1993. évi tervünkkel foglalkozó részében szólunk.

Kiadványaink. Az *Erdélyi Múzeum* LIV. kötetének hátsó borítólappjáról és a 3. sz. Hírlevelünkben a tagtársaink tudomást szerezhettek eddig megjelent kiadványainkról. E területen a papír beszerzése ugyan sok gondot okoz, de pártoló tagjaink önzetlen támogatásával, megfontolt anyagi befektetésekkel sikerült pillanatnyi papírszükségleteinket fedezni. Ennek következtében valamennyi szakosztályunk tervbe vett kiadványa megjelent, és nyomdában vannak az esztendő első felére tervezettek is. Az *Erdélyi Tudományos Füzetek* sorozatból megjelentek a 209—213. számú füzetek és 1993-ra még tervbe vettük a 214—216-os számú füzetek megjelentetését is. A kiadást illetően ezeknek a füzeteknek a sajátossága, hogy — amint ez borítólapjuk belső oldaláról kitűnik — valamennyit önzetlen támogatók anyagi segítségével adtuk ki, és reméljük, ezek a jövőben sem fognak hiányozni.

Örömmel jelenthetjük, hogy az 1855-ben Mikó Imre által kezdeményezett egykori rangos történeti forráskiadvány-sorozatunkat: az *Erdélyi Történelmi Adatok* a VI/1. kötettel újraindíthatjuk. A két világháború közötti könyvészeti kiadványunkat folytató Romániai Magyar Bibliográfiák sorozat I. kötete *Romániai magyar könyvkiadás 1944—1949* címmel jelent meg. Kelemen Lajos és Szabó T. Attila egyesülettörténeti kiadványai folytatásaként pedig még ebben az 1993. évben megjelenik Benkó Samu tollából az EME múltjáról, jelenéről és jövőbeli céljairól tájékoztató kötet. Megjelenés előtt áll a mindannyiunk gyászára és a magyar tudományosság nagy veszteségére váratlanul elhunyt Entz Géza professzor kétkötetes alapvető összefoglalása Erdély középkori építészetének történetéről.

Kiadványaink megjelenésének gyorsítása és rendszeresebbé tétele érdekében azt tervezzük, hogy a külön e célra megszerzett helyiségben megvalósítjuk a saját kezelésben végzett számítógépes szövegszedést és tördelést.

A megjelent kiadványok forgalmazását is igyekszünk javítani mind az országban, mind külföldön. Magyarországon könyveink és folyóirataink értékesítését a Püski Könyvesház vállalta. A Könyvesház szervezésében két alkalommal mutatták be kiadványainkat a budapesti érdeklődőknek: 1992. március 2-án R. Várkonyi Agnes egyetemi tanár, Entz Géza ny. egyetemi tanár, Jakó Zsigmond, az EME elnöke és Benkó Samu, az EME alelnöke az *Erdélyi Múzeum* LIII. kötetét, valamint az *Erdélyi Tudományos Füzetek* 209. füzetét, majd szeptember 23-án F. Csanak Dóra, az MTA Könyvtára osztályvezetője, valamint Wabrosch Géza orvosprofesszor az *Erdélyi Tudományos Füzetek* 210—212. számait, illetve az *Orvostudományi Értesítő* mutatta be.

Az 1992. esztendőben is gyarapodott azoknak a tudományos intézményeknek és egyesületeknek a száma, amelyekkel kiadványcserében állapodtunk meg.

Ösztöndíjak, pályázatok. Egyesületünk az 1992. esztendőben is több ösztöndíjkerettel rendelkezett. A pályázati feltételek pontos betartása biztosította, hogy az EME részéről ösztöndíjban részesültek — meggyőződésünk szerint — megérdemelten jutottak továbbképzési, illetve kutatási lehetőségekhez.

A *Magyar Tudományos Akadémia* továbbra is öt egyéves ösztöndíjat biztosított az EME számára. A beérkezett pályázatok alapján, szakosztályaink javaslatára az 1992. esztendőben a következők jutottak ösztöndíjhoz: 1. Szabó Csilla nyelvész (magyar nyelvtörténet); 2. Tolokán Antal László vegyész (elektroanalitikai kémia); 3. Györffy Melinda gyógyszerész (klinikai gyógyszerészet); 4. Faluvéginé Bíró Éva közgazdász (marketing) és 5. Fodor Dénes elektromérnök-ad junktus (teljesítmény-elektronika, illetve jelfeldolgozás és valós idejű programozás). Az utóbbi kivételével valamennyien 1992-ben végeztek. A kiküldött ösztöndíjasokat illetően érkezett visszajelzések azt bizonyítják, hogy szakosztályaink jól választottak, amikor javaslataikat megtették.

Ebben az évben élhettünk első ízben azzal a három hónapos ösztöndíjkerettel, amelyet Barta János debreceni egyetemi tanár javaslatára a Tiszaprogressz Alapítványtól kaptunk. Ebből az ösztöndíjból Fazakas István kolozsvári történelem szakos tanár, Hermann Gusztáv Mihály székelyudvarhelyi muzeológus és Róth András Lajos székelyudvarhelyi muzeológus-könyvtáros részesült. Az ösztöndíjakért ezúton mondunk köszönetet a Tiszaprogressz Alapítványnak, Barta János professzornak pedig külön is hálásak vagyunk, hogy önzetlen támogatója és szakmai irányítója volt ösztöndíjasainknak.

Az előző években kialakított kapcsolataink az Europa-Instituttal az 1992. esztendőben is gyümölcsözők voltak. Az *Europa-Institut* ösztöndíjasaként négy történész: Magyar András kolozsvári egyetemi tanár, Pál-Antal Sándor marosvásárhelyi főlevéltáros, Rokaly József maroshévízi tanár és Wolf Rudolf kolozsvári tanár; két orvos: Bérczes Judit marosvásárhelyi tudományos főkutató és Puskás György marosvásárhelyi ny. Egyetemi

tanár; egy nyelvész: Murádin László kolozsvári tudományos főkutató és egy társadalomkutató: Nagy György kolozsvári egyetemi előadótanár dolgozhatott Budapesten összesen 28 héten át.

A magyar *Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól* kapott tíz hathónapos ösztöndíj keretében az 1992 szeptembertől 1993 szeptemberig terjedő időszakban posztgraduális képzés céljából hat-hat hónapos ösztöndíjban részesült három orvos: Aitay Erzsébet, Dés (onkológia), Darvai Enikő, Kolozsvár (szülész-nőgyógyászat) és Kónya Agnes, Kolozsvár (szülész-nőgyógyászat); két fizikus: Péntek Áron, Kolozsvár (szilárdtest-fizika) és Toroczkai Zoltán, Kolozsvár (szilárdtest-fizika); egy fizika-kémikus: Kis Szétsi Sándor, Kolozsvár (szervetlen kémia) és egy gépészmérnök: Csíky András, Marosvásárhely (mérőműszerek).

Kutatások céljából két héttől három hónapig terjedő időszakos ösztöndíjban a következők részesültek: 1. Muckenaupt Erzsébet csíkszeredai könyvtáros-muzeológus (3 hónap); 2. Salat-Zakariás Erzsébet kolozsvári néprajzos (3 hónap); 3. Pál Judit sepsiszentgyörgyi történész-muzeográfus (1 hónap); 4. Tüdösné Simon Kinga bukaresti művészettörténész (1 hónap); 5. Tófalvi Zoltán marosvásárhelyi szerkesztő (2 hét); 6. Szöcs János csíkszeredai muzeológus (2 hét); 7. Balázs Márton kolozsvári egyetemi adjunktus (1 hónap); 8. Komlósiné Szász Judit nagybányai közgazdász (1 hónap); 9. Hegyesi Kakas István nagyváradai tudományos kutató (1 hónap).

Ezt az ösztöndíjkeretet az elmúlt évben bocsátották először rendelkezésünkre, és a kezdeti nehézségeknek, az ügyintézők tapasztalatlanságának tulajdonítjuk azokat a zökkenőket, amelyek az ösztöndíj elnyerésétől annak igénybeviteléig jelentkeztek. Ezúttal köszönjük meg a bukaresti Magyar Kulturális Központnak, hogy ezeknek az ösztöndíjaknak az ügyében segítségünkre volt az adminisztratív nehézségek leküzdésében.

A *Kemény Zsigmond Alapítvány* az elmúlt esztendőben nem hirdetett ösztöndíjpályázatot. Viszont az előző években meghirdetett pályázatok rendezetlenségéből fakadó szemrehányások a mai napig visszagyűrűződnék Egyesületünk felé, és nekünk kell hordoznunk a helyzet ódiáját. Az Alapítvány ösztöndíjpályázata ügyében 1991. november 17-én kötött egyesületközi megállapodás életbeléptetését mindmáig sajnálattal nélkülözzük.

Az Orvostudományi Szakosztály a Szentkereszthy Stephanie Alapítvány és az oxfordi Erdélyi Értelmiségi Alapítvány útján 1992-ben is ösztöndíjasokat juttatott el Budapestre, illetve Oxfordba. A Szentkereszthy Stephanie Alapítvány ösztöndíjaiból a következő kézdivásárhelyi orvosok részesültek: Boga Olivér (3 hét), Katona Judit (3 hét), Opra Éva Magdolna (3 hét) és Lengyel Edit (3 hét), Oxfordban pedig három marosvásárhelyi orvos: Brassai Attila (4 hónap), Lőrinczi Zoltán (6 hónap), Szatmári Mária (2 hónap) és Nagy Zsuzsa kolozsvári vegyész folytatták tanulmányaikat.

Honismereti-helytörténeti pályázat. Az 1992. december 31-i lejáratú pályázatra szép számmal érkeztek a pályamunkák, ami önmagában is öröndetes tény. Tekintettel arra, hogy közgyűlésünkön a pályamunkák értékelésére is sor kerül, a bírálóbizottság jegyzőkönyvét a jelentés kiegészítő részének tekintjük, és itt nem foglalkozunk részletesebben ezzel a mindenképpen hasznos és eredményes kezdeményezéssel. Csak azt szeretnénk hangsúlyozni, hogy Egyesületünk minden egyes pályamunkát a helytörténeti kutatás iránti érdeklődés szép példájának tekint, ezért úgy hisszük, hogy még azok számára is, akik nem részesültek jutalomban vagy dicséretben, a pályázaton való részvétel számos, reméljük, a jövőben értékesíthető tanulságot nyújt.

Ingyatlanaink, székhely, bérlemények. Ingatlanaink tekintetében, a megelőző jelentésekben ismertetettekhez viszonyítva, öröndetes gyarapodásokról számolhatunk be. Az év végén előnyös feltételek mellett sikerült megszerezünk egy szerény családi ingatlant. Attól függetlenül, hogy ez a pénzromlás idején jó befektetés volt, az épületet a szükséges felújítások és átalakítás után a kutatómunka céljaira kívánjuk felhasználni. Ugyanott tudományos kutatások végett Kolozsvárra érkező vidéki tagtársaink számára vendégszobát is szándékozunk berendezni.

Következetes, állandó támogatónk és támogatóink szervezője, Kornis Gabriella valóságos alapítványjellegű intézkedésével, az EME kutatóinak magyarországi otthona kialakítására szánta berendezett pesti lakását.

Két másik ingatlanunkért, az eredetileg is tulajdonukat alkotó főtéri Wass-házért és az 1991-ben örökölt Jordáky-házért tovább folynak pereink, amelyeket nemcsak jogos igényeink érvényesítéséért indítottunk, hanem jogfenntartó eljárásnak is tekintünk. Köszönetet mondunk e perekben tanúsított segítőkészségükért Sinkó István jogtanácsosunknak és képviselővé történt választása után a helyébe lépő Eckstein-Covaci Ottó megbízott jogtanácsosunknak, valamint dr. Bors József, dr. Demény Pál és dr. Tunyogi Csapó Gyula nyugalmazott ügyvéd uraknak, akikkel a Wass-házért folyó per ügyében többször tanácskoztunk.

A kissemmizettség állapotában székhelyünk változatlanul a római katolikus plébánia jóvoltából bérelt helyiségekre szorítkozik. Viszont a számítógépes szedés és kiadványaink szerkesztőségi munkáinak elvégzésére sikerült egy külön szobát bérelnünk.

Adományok. Adományozóink névsorát közzétettük az *Erdélyi Múzeum* 1992. évi LIV. kötetében. Az 1992. esztendőben sem szűnt meg pártolóink részéről a támogatás. Így jutottunk Barabásné Lőrinczi Csilla és Lőrinczi Réka adományából édesapjuk: Lőrinczi Mihály könyvtárából régebbi értékes történettudományi folyóiratokhoz és kézikönyvekhez, Horváthi Éva pedig édesapja: László Tihamér fizikus tudományos hagyatékát adományozta Egyesületünknek.

Könyvtár. Az új kiadványokkal könyvtárunkat folyamatosan ellátó Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárán kívül számos tagtársunk adományozta Egyesületünknek könyveket, az Országos Széchényi Könyvtár pedig könyvtárunknak ajándékozta Gobbi Hilda színművésznő hagyatékából annak szülészeti könyv- és folyóirat-gyűjteményét. Nagyobb számú értékes kiadványt biztosított számunkra a

gundelsheimi Arbeitskreis für Siebenbürgische Landeskunde, a müncheni Ungarisches Institut, valamint a firenzei European University Institute.

Könyvtárunk eddigi teljes anyagának leltározása befejeződött, a további gyarapodás nyilvántartása pedig folyamatosan halad. A régi katalógus romjainak céduláit két könyvtár szakos főiskolai hallgató: Farkas Ágnes és Kládva Krisztina szerzők szerinti rendbe rakta. Ezt követően elkezdődhet a katalógus kiegészítésével párhuzamosan a könyvek helyrajzi beszámozása.

Könyvtárunk viszonylatában talán a legörvendetesebb tény az, hogy ez élő, állandóan igénybe vett könyvvállomány lett. Legfiatalabb tagtársaink: az egyetemi hallgatók naponta keresik fel székhelyünket, hogy megfelelő szakkönyvekhez jussanak. Megoldásra váró gondunk viszont az, hogy még nem tudunk számukra megfelelő olvasótermet biztosítani.

A jelentésben elmondottak alapján az 1993. esztendőre a következő munkatervet terjesztjük a közgyűlés elé:

- 1 Az integrált kutatási tervek támogatása mind a rendelkezésünkre álló ösztöndíjak, mind a Gróf Mikó Imre Alapítvány anyagi forrásainak felhasználásával.
- 2 A tervezett magyarságtudományi intézet profiljához tartozó témákra kutatási megbízások kiadása. Eddig az alábbi kutatásokra érkeztek be kérések:
 - Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár;
 - Romániai Magyar Irodalmi Lexikon;
 - Erdélyi Helytörténeti Lexikon;
 - Az erdélyi magyarság története;
 - Székely Oklevéltár;
 - Gyulafehérvár történeti topográfiája;
 - Várdai Ferenc püspök és az erdélyi reneszánsz;
 - Néprajzi kutatások: nemesi és paraszti kultúra kapcsolata; a népi ornamentika;
 - A Romániai magyar könyvkiadás bibliográfiája 1954—1957.
- 3 A helyi csoportok számának növelése.
- 4 Az alábbi 1993-as kiadói tervbe foglalt kiadványok megjelenésének biztosítása:
 - I. *Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály kiadványai:*
 - *Erdélyi Múzeum*, LV: kötet, 1993. 1—2. és 3—4. füzet (Felelős szerkesztő: Benkő Samu) — közösen a Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztállyal.
 - *Erdélyi Tudományos Füzetek* (Felelős szerkesztő: Dávid Gyula)
 - 213. sz. *Emlékezés Széchényi Istvánra Erdélyben 1991-ben.* Csetri Elek, Fábíán Ernő, Benkő Samu, Nagy György írásai.
 - 214. sz. Gaal György: *Berde Áron útja a természettudományoktól a közgazdaságtig.*
 - 215. sz. Kovács András: *A radnóti várkastély.*
 - *Romániai Magyar Bibliográfiák* (Felelős szerkesztő: Dávid Gyula) 2. sz. Lőrinczi Domokos—Szigeti Rudolf—Újváriné Balogh Mária: *Romániai magyar könyvkiadás 1950—1953.*
 - *Erdélyi Történelmi Adatok* (Felelős szerkesztő: Jakó Zsigmond) VI. 1. Wolf Rudolf: *Torda város tanácsi jegyzőkönyvei, 1603—1678.*
 - II. *A Természettudományi és Matematikai Szakosztály kiadványai:*
 - *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Természettudományi és Matematikai Szakosztályának Közleményei* (Felelős szerkesztő: Kékedy László): II/1—2.
 - III. *Az Orvostudományi Szakosztály kiadványai:*
 - *Orvostudományi Értesítő* 65. kötet, 1992. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának közleményei. (Felelős szerkesztő: Péter H. Mária) A Szakosztály kézdívsárhelyi tudományos ülészakán elhangzott előadások.
 - IV. *Műszaki Tudományi Szakosztály*
 - *Műszaki Tudományos Füzetek* (Felelős szerkesztő: Barabás Tibor) 2. sz. Pálfalvi Attila: *Porkohászat.*
- 5 A szakosztályok részletes terveinek támogatása.

Eredményeink, terveink azt bizonyítják, hogy minden nehézség ellenére Egyesületünknek sikerült megteremtenie azokat az alapfeltételeket, amelyek lehetővé teszik a komoly tudományos munkát és megalapozzák a magyar nyelvű tudományművelés egyes szakterületeinek intézményes keretek közötti továbbfejlesztését.

Míndezek alapján kérem az 1992-re szóló jelentés elfogadását.